

PODSUMOWANIE MIĘDZYSZKOLNE KONSULTACJE MŁODZIEŻY W SPRAWIE ZMIAN KLIMATU

Zmiany klimatu w naszym kraju

W wyniku konsultacji między przedstawicielami uczniów ze szkół z terenu Gmin: Brzostka, Chorzkówki, Czarnej, Dębicy, Dębowca, Jedlicza, Jodłowej, Pilzna, Sękowej, Skołyszyna, Szerzyn, Tarnowca, Żyrakowa oraz Miasta Dębica, i Miasta Jasła podczas Międzyszkolnych Konsultacji Młodzieży w sprawie działań związanych ze zmianami klimatu, młodzież widzi wyraźnie, że konsekwencje zmian klimatu stanowią globalny problem i globalne ryzyko: Zwiększenie liczebności populacji na Ziemi, a także intensywny rozwój technologiczny i cywilizacyjny prowadzą do ciągłej degradacji środowiska naturalnego, wydobywanie i spalanie paliw kopalnych emituje ogromne ilości CO₂, drastyczne anomalie pogodowe, ocieplenie klimatu prowadzi także do zaburzenia gospodarki, wpływa mocno destrukcyjnie na rolnictwo-uprawę roślin stają się niewydajne, rośliny przedwcześnie zakwitają. Niesie to za sobą straty finansowe dla rolników, przedsiębiorców, a także konsumentów, którzy muszą więcej zapłacić za produkty. Topnienie lodowców i lodu morskiego powoduje podnoszenie poziomu morza, co zagraża przybrzeżnym obszarom i wyspom. Zagrożenia takie jak zanik rzek i jezior lub znaczne obniżenie poziomu wód, zakwaszenie wód oceanicznych powodują śmierć wielu gatunków organizmów, a nadmierne nagrzewanie miast – powstawanie wysp ciepła stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Globalne ocieplenie wpływa na cykle wodne, co może prowadzić do zmniejszonej dostępności wody pitnej. Erozja gleby, wycinka lasów, ekspansja szkodników to kolejne zagrożenia. Wzrost temperatury i zmiany w ekosystemach zagrażają różnorodności biologicznej. Młodzież uważa, że konieczne jest zachęcanie do wzmacniania współpracy międzynarodowej w zakresie działań przeciwko zmianom klimatu. Propagowana powinna być solidarność i pomoc dla krajów, które są najbardziej dotknięte skutkami zmian klimatu.

W związku z tym, młodzież uważa, że należy zwrócić więcej uwagi na działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych (mitygacja), w tym: skupić się na zmniejszeniu zużycia energii w naszych gospodarstwach domowych, wymienić stare żarówki na oświetlenie energooszczędne, postawić na rozwój technologii służących pozyskiwaniu energii z odnawialnych źródeł i jednocześnie szeroko propagować taki sposób zasilania gospodarstw. Powinniśmy wybierać lokalnych dostawców i zwracać uwagę na kupowanie produktów, które nie przebyły długiej drogi aby trafić na sklepowe półki. Młodzież stawia na segregowanie śmieci i recykling, redukcję zużycia wody w domach, korzystanie w ogródkach ze zbieranej wody deszczowej, dawanie swoim ubraniom drugiego życia, kupowanie z drugiej ręki, korzystanie ze środków transportu publicznego lub roweru. Należy pamiętać o korzystaniu z wielorazowych toreb, wybieraniu produktów jak najmniej opakowanych, zrezygnowaniu z plastiku i takim działaniu aby ograniczyć powstawanie odpadów. Według młodzieży świat powinien ograniczyć transport lądowy i lotniczy, poprawić gospodarkę odpadami komunalnymi i ściekami – ograniczenie emisji metanu poprzez wykorzystanie biogazu, ważna również jest poprawa sprawności sprzętu AGD.

Powinniśmy przyczynić się do zalesiania i ochrony lasów. Konieczne jest badanie i wdrażanie technologii, takich jak mechaniczne usuwanie dwutlenku węgla z atmosfery, które mogą przyczynić się do obniżenia ogólnej koncentracji gazów cieplarnianych.

Powinniśmy być świadomym konsumentem, ograniczyć nadmierną konsumpcję – kupować tylko potrzebne rzeczy, kupować produkty krajowe, ale również ograniczyć spożycie mięsa. Skoncentrowanie się na młodzieży szkolnej jako kluczowym uczestniku działań mitygacyjnych przeciwko zmianom klimatu, umożliwienie aktywnego uczestnictwa młodzieży w lokalnych procesach decyzyjnych związanych ze zmianami klimatu, aby promować ich zaangażowanie w kształtowanie przyszłości środowiska. Wzrost świadomości społeczeństwa na temat wpływu codziennych działań na klimat może

prowadzić do zmian konsumenckich i wspierania bardziej zrównoważonych praktyk. Działania te wymagają współpracy na wielu poziomach – od indywidualnych wysiłków po globalne porozumienia – aby skutecznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych.

Uważamy również, że należy rozważyć następujące działania, aby nasze regiony mogły dostosować się do zmian klimatycznych (adaptacja): Młodzież uważa, że lokalne władze powinny uwzględniać zagrożenia związane z zmianami klimatu podczas planowania przestrzennego, zapewniając odpowiednie infrastruktury przeciwpowodziowe, zazielenienia miejskiego i budynków przyjaznych klimatowi. Należy postawić na rozwój zieleni w mieście i projekty architektoniczne, które wykorzystują sieć przyrodniczych powiązań wpisując się w estetykę regionu oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Dla zwiększenia retencji wód należałoby rozważyć budowę zbiorników, pamiętać należy również o budowa wałów przeciwpowodziowych, tworzeniu polderów powodziowych, wykorzystywaniu deszczówki. W miejscach gdzie jest to możliwe zrezygnować ze stałego zabetonowania i zmienić podłoże na przepuszczalne. Korzystna byłaby rozbudowa ścieżek rowerowych. Należy kłaść nacisk na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, organizować publiczne akcje ekologiczne, wprowadzać programy edukacyjne do szkół uświadamiające młodych ludzi. Bardzo ważne jest wspieranie rolników w dostosowaniu praktyk rolniczych do nowych warunków klimatycznych, na przykład poprzez upowszechnianie odpornych odmian roślin czy wprowadzanie technologii zwiększających efektywność wodną. Opracowanie skutecznych systemów ostrzegania przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi oraz planów zarządzania kryzysowego umożliwia szybką reakcję społeczności na sytuacje związane z klęskami żywiołowymi. Lokalne społeczności powinny chronić i przywracać mokradła, nadmorskie lasy czy rafy koralowe, które pełnią kluczową rolę w ochronie przed skutkami wzrostu poziomu morza i ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi.

Konieczne jest unikanie zabudowy na terenach zalewowych przy jednoczesnym tworzeniu podstaw metropolii przyjaznej dla klimatu: termomodernizacja i budowa mieszkań efektywnych energetycznie, tworzenie stref zieleni, parków kieszonkowych, zielonych dachów, zielonych ścian, zakładanie ogrodów deszczowych w celu retencji wody. Dla lepszej ochrony konieczne jest pracowanie planów szybkiego działania na wypadek katastrof klimatycznych, kontrolowanie zużycia wody, ograniczenie marnotrawstwa jedzenia oraz budowa farm wiatrowych, fotowoltaicznych czy elektrowni wodnych.

Widzimy także znaczenie angażowania młodych ludzi w działania na rzecz klimatu. Aby przyczynić się do sprostania wyzwaniom klimatycznym, uważamy, że młodzi ludzie i szkoły mogą: Należy uwarżliwiać młodych ludzi na przyczyny i skutki nierozważnych działań i stylu życia. Młodzież ma budować w sobie nawyki i przyzwyczajenia, które pozwolą wejść w dorosłość ludziom świadomym w kwestii dbania o klimat. Wprowadzenie praktycznych projektów zrównoważonego rozwoju w szkołach, takich jak ogród ekologiczny, systemy recyklingu czy świadome zarządzanie zużyciem energii, może kształtować proekologiczne postawy wśród młodzieży. Młodzi ludzie uważają, że mogą: realizować projekty proekologiczne, promować aktywność fizyczną i zdrowy styl życia, brać udział w akcjach sprzątania najbliższej okolicy, a przede wszystkim nie zaśmiecać jej, Mogą zaangażować się w tworzenie wartościowych produktów z materiałów już wyrzuconych, ograniczyć produkty o bardzo długim czasie rozkładu. Młodzi ludzie mogą organizować wydarzenia, seminaria i działania społecznościowe związane z tematyką klimatyczną, aby zjednoczyć szkołę i lokalną społeczność w walce ze zmianami klimatu. Młodzi ludzie mogą angażować się w aktywizm klimatyczny, domagać się działań od władz lokalnych i przemysłu oraz przyczyniać się do zwiększenia presji społecznej na rzecz zrównoważonego rozwoju. Umożliwienie wymiany doświadczeń między różnymi szkołami, zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo, pomaga w rozwoju skutecznych strategii dostosowawczych i inicjatyw klimatycznych. Uczniowie wykorzystują media społecznościowe, aby propagować informacje na temat zmian klimatycznych, dzielić się swoimi inicjatywami i inspirować innych do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska. Młodzież wskazuje, że powinny być organizowane spotkania z leśniczym, wycieczki na stację meteorologiczną, oczyszczalnie ścieków, miejsca zbiórki odpadów.

Przykładami takich działań, które uczniowie zrealizowali w swoich szkołach są: młodzi ludzie chętnie uczestniczą w akcjach ekologicznych i sami propagują zdobytą wiedzę. Organizują akcje informacyjne dla całej społeczności szkolnej - gazetki, spotkania w ramach zajęć dodatkowych gdzie wymieniają się spostrzeżeniami, akcje szkolne które cieszą się dużym zainteresowaniem, rozwieszają w całej szkole tabliczki przypominające o oszczędzaniu energii elektrycznej i o oszczędzaniu wody. Na terenie szkoły dbają o rzetelną segregację śmieci oraz oszczędzanie energii. Pomieszczenia w szkołach nie są przegrzewane, panuje w nich optymalna temperatura. W szkołach organizowane są zajęcia dla uczniów w ramach Szkolnego Klubu Ekologa, segregowanie śmieci do specjalnych pojemników, zbieranie zużytych baterii, nakrętek, makulatury, zużytego sprzętu elektronicznego. W szkołach zakładane są łąki kwiatne i ścieżki dydaktyczno - edukacyjne., a w klasach sadzone są roślin doniczkowe. Młodzież propaguje zdrowy styl życia poprzez organizację np. Światowego Dnia Roweru, biegów charytatywnych, lokalnych rajdów turystycznych pieszych.